

frásagnir um, hvussu »nazie«-maðurin van der Lühbe hevur staðið í tænastu hjá framstandandi Hitler-monnum, hava stóran ikki sloppið fram. Pressan er í hondunum á propaganda-ministarinum.

Hitler kunnger: Um ikki øll tala um, at Gøring hevur velt ríkisdagsbrandin, tagnar, so vil hann lata Lühbe heingja fyri almanna áskoðan, sum prógvi fyri at »nazie« einki samarbeið hevur haft við hann.

Henda ættan Hillers er ikki bert dekans so væl útroknað. Hon er gingin líka so væl í hundarnar. Tí uttanfyri Tyskland sigur hetta tað sama, sum at Hitler hevur í huga at taka ein mann av døgum, uttan lóg og uttan dóm, fyri at krógva sannleikan.

Hetta bar ikki til. Ríkisrættsráð Vogt má vera meira snúgvín og snildir og fáa nakað annað í lag. Sjálvandi arbeidda tey klóku »nazie«-hovdini uppá eina ræðuliga kommunistiska brandtalu, sum so van der Lühbe við stórri ella minni fermleika skal halda fyri skrankanum.

Men hvar fást teir torvuligu medvitarar frá? Millum tey 60–80 túsund menniskjur, ið sett eru í fongsul av »nazist-unum«, eru 3 Bulgárar, sum eru hildnir at vera kommunistar. Royndarleikur: Lat teir vera van der Lühbes medvitarar og lat okkum geva teir út fyri at hava verið fyrstodómenn fyri bumba-attentatid í katedralinum í Sofia saman við honum. Men eisini hesar »berokningar« verða skeivar. Hvussu gamal var van der Lühbe tá? Hann gekk í skúla.

Fram við teimum, ið saman við van der Lühbe eru sekin í ríkisdagsbrandinum. Vit mugu fáa farta í teimum! Ikki nakað Marxist-blad, men blaðið »Der Ring«, málagnid fyri tí papenska harraklubbanum, peikar loyniliga á ein útlendskan internationalan persón sum hin andaligi upphavsmaðurin til planin við ríkisdagsbrandinum, bendir á at tað er nógv ið talar fyri, at tað er oljukongurin Deterding. Í 16 ár hevur nú Deterding, uttan rast og rógv, ferðast runt í Europa fyri at fáa bilbugt við konkurancina av tí russisku oljun. Hann upprettar samband, letur pening til milliterar fylkingar, falskmyntarar, ið gera russiskar peningar, forir upposingarstríð móti Sovjet, við blóðum og njósnarum. Hann ofrar stórar peningamøgdir í stríðnum móti »Derop«, hin russiska oljumiðstöðan í Tysklandi. Dagin aftaná brandin var fyrstu ferð húsarannsókn hjá »Derop«, og síðani hevur stóðugt verið húsarannsókn har.

Deterding? Ja, blaðið hjá Hillers bestamanni pástendur tað. Og hitt franska socialdemokratiska blaðið »Populaire« tenjir hesi tíðindi og greiðir hetta mál so gjølla, at fólk stúrsa við. Blaðið nevnr Deterdings millummann við fulla navn: Ingenieur Bell. Og enn meira: tað prentar Bells lívs-sögu við líðarmerkingum. Her

kann tað prógvast, at hann hevur staðið í samarbeiði við oljukongin og við sir Henry: Í sakarmálinum móti falskmyntnarunum, ið gjordu russiskar pengar, mótti Bell sum álitismaður ella umboðsmaður fyri Deterding. Í teim seinru árunum hevur hann verið »nazie«-maður og hevur ferðast við Alfred Rosenborg, sum nú er fyrstodómaður á »nazies« uttanríkispolitisku skrivstovu á hansara ferð til Londons, og tikið lut í bróðurstríðinum í tí brúna hásið í München, ið fór fram fyri opnum tjaldi.

Men hevur tað nú soleiðis borið til at prógvað sambandið millum Bell og ríkisdagsbrandin? Ivaleyst týðir sumt í ta leið-táid tær húsarannsóknir verða lagdar til grund, ið verið hava hjá »Derop« síðani ríkisdagsbrandin, og táid aftrat kemur, at Hitler hevur sett ein yvirkommandant hjá »Derop«. Hetta sýnir eitt sindur av skyldskapi við Deterding. Men her er kortini ikki prógvað, at Bell, sir Henrys álitismaður, eigur nakran avgjordan lut í tí stóra brotsverki.

Maðurin, sum er inni í allari mannagongd viðvíkjandi brotsverkum og brotsmanna sögum, heldur seg vita, hvussu navnið Bell kom inn her: Ingenieur Bell hevði um kvøldið hin 27. febr. telefonerað til teir fremmandu blaðmenn, hann kendi í Berlin, og sagt teimum, at eldur var í ríkisdagsborgini. Nú ja, hetta kann hann hava fingið at vita fyrr, halda »kriminalist-arnir«.

Og set nú fyri, at Bell visti meira um hetta brotsverk — so var hann sanniliga ein farglur medvitar. At hitt triðja ríkið byrjaði sít eydnuberandi virki uppá eina so ræðuliga lygn — hetta kundi til neyð ganga. Men at hetta brotsverk var avrikað eftir orðrum frá tí Deterdingska oljusambandi — tað mátti verðin ikki fáa frænir um. Um Bell visti um eina slíka loyni-semju, so vóru teir ráðandi »nazie«-menninir í hondunum á Bell. Kemur hetta út, er spælið spilt, og tá má hann skaffast til togv. Men dagin aftaná, at »Populaire« hevur borið hesi tíðindi út, er tógnin ikki komin á Bell.

Men so komu stórtíðindini, sum skumpaðu allan íva um koll. — Bell var flýddur og komin inn um mark í Eysturríki. Tá var ein morð-konvoy í bilum frá Tysklandi á veg eftir honum fyri at seta punktum fyri hann. Og setti punktum fyri hann. . .

Upphavsmaðurin til ríkisdagsbrandin skal tuga, og tey fólk, ið hjálptu til, skulu eisini halda mun. Og tann maður, ið var millum-maður, hin einasti, ein kundi hugsað kundi sagt nakað um söguna, hann skal nokk eisini halda mun. Ingenieur Bell, millummaðurin millum Deterding og Gøring, er deyður.

Til nú liggur málið soleiðis: Rættarsakin móti van der Lühbe og hansara medvitarum fer sína gongd, sjálvt um eingin enn veit, hvørjir við verða settir til

A/S

BALSLEV & GOOS

TLF. 20 & 237 THORSHAVN TLF. 20 & 237

Trælast en gros & en detail.

Altid stort Lager af alle Bygningsmaterialer til billigste Priser.

Bl. a. sælges Mursten til 10 Øre pr. Stk.

at vera teir seku. Sakin fer sína gongd við øllum teim juridisku komedi-finessum, ið nýstas kunnu, og við heila tí grundarlagi, ið einaveldin kann bjóða. Hvát Gud og hvør maður veit, vilja teir royna at krógva aftanfyri svartar, tættar roykrúgvur: hvør tað er, ið setti eld á ríkisdagsborgina.

Mennesket har skabt sig et nyt Mordvaaben

London.

Mens Statsmændene drofter Fredstraktater, og Genévekonferencen stræber mod Afrustning, opfinder Vaabenfabrikkerne nye frygtelige Mordredskab.

Paa Vaabenfirmaet Hadfields Ltd.'s Aarsmøde har Lederen Direktør Robert Hadfield, snarledes givet Meddelelse om en ny Granat, Selskabet har konstrueret og bragt i Fabrikationen, og som langt overgaar nogen hidtil kendt Granat-type.

Den nye Hadfield-Granat gaar med største Lethed gennem selv den sværeste Panserplade, og endnu har intet Materiale kunnet staa for dens Gennemslagskraft. Der er allerede udtaget Patent og Fabrikation i otte Lande.

Et fuldkommen „tilfredsstillende“ Mordredskab.

Sir Robert betegnede Granaten som »Verdens bedste« og meddelte, at det engelske Krigsministerium har prøvet den paa sine Laboratorier og ved praktiske Øvelser, og at dens Effektivitet har vist sig fuldkommen tilfredsstillende, selv naar Granaten ramte sidekøns. Hadfield-Projektilet skal særlig være egnet til Flaadebrug, og dets Virkning paa et fjendtligt Skib betegnes som katastrofal.

I Sir Roberts Beskrivelse af Mordvaabenet hedder det videre, at vi her »endelig har fundet et Redskab, der svarer til vore Dages vidtgaaende Krav til »Krigsmaskiner«. Intet Under, at dette Ideal har vakt saa stor Opmærksomhed i Militær- og Marinekredse langt ud over Englands Grænser.

Hvad Granaten formaar.

Af de nærmere Enkeltheder i Beskrivelsen fremgaar det, at Hadfield-Granaten har kunnet gennemtrænge en ekstra sikret

Staalplade, en saakaldt »hard faced armourplate« af bedste Kvalitet over en Fod tyk og højet i en Bue paa 30 Grader. Gennemboringsstiden andrager ca. to Hundredelede Sekund. Lovrigt er Granaten af en saadan Størrelse, at den kan lades med et usædvanlig stort Kvantum Eksplosionsstoffer.

»Daily Herald« oplyser at, Opfindelsen skyldes et Samarbejde mellem Sir Robert Hadfield og hans Meddirektør, Major A. B. H. Clerke. d'Hr. har uregelmæssigt indlagt sig »Ere hos Menne-skheden«.

Alter et Eksempel paa Menne-skenes Kulturstandpunkt 1933.

Sheidemann i den dybeste Fattigdom.

Hans Datter og Svigersøn begaar Selvmord af Fortvivlelse.

»Pol.« har fra Berlin modtaget flg. Meddelelse:

Ved at gennemgaa de Papirer, der er blevet beslaglagt i Fagforeningerne, er man stødt paa et Andragende fra Philip Scheidemann, den tidligere socialdemokratiske Rikskansler om Understøttelse. »Nachtausgabe« aftrykker i Faksimile dette Andragende. Da Scheidemann oprindelig var Sætter, er det gaaet videre gennem Forbundet af tyske Bogtrykkere. Ansøgningen der er attesteret af en Læge, gaar ud paa, at Scheidemann paa Grund af Alder er erhvervsudygtig, og at han af den Grund ansøger om en Understøttelse af 1 Mark 80 Pf. pr. Dag.

Umuligt at overleve Omvæltningerne og Jødernes Behandling.

I en Ejendom i Friedenau opdagede Husbeboerne i Søndags Morges en frygtelig Tragødie. Fra en Lejlighed sporede en stærk Gaslugt, og da man trængte ind, fandt man paa en Sofa, der var slæbt ud i Køkkenet, Mand og Kone siddende Haand i Haand. Alle Gashaner var aabne, og begge var døde. Egteparret var en 46aarig Bankfunktionær Ernst Katz og Fru Lina Katz, en Datter af Philip Seidemann. Af Efterladte Breve fremgaar, at den politiske Omvæltning og den Behandling, Scheidemann er ude for, havde virket saa nedtrykkende paa dem at de ikke syntes de kunde overleve den.

Eitt domi uppá hvussu stendur til í Hitlers Tysklandi. Eitt meira greffligt domi er neyvan at hitta.

Chr. Matras: Heimur og heima.

Í sera vókrum og prýðiligum bána hevur harra Chr. Matras sent út yrkingarsavn sít: *Heimur og heima*. — Yndisligar eru hesar smáu yrkingar til heimbygðina og hennara náttúru, til fjøll og dalar, hin grøna vøllin, til bakkan og helluna, til sjóarstrondina og bátarnar, ið koma aftur av útróðri. —

Hetta er fyrstu ferð at vit í foreyskum máli hava fingið eitt yrkingarsavn, sum í síni heild er ein kærleiksins hásongur til heimíð. Her er einki orðabrask við ýlandi stormi og brimhestum hvítum við flaksandi faksi, her er ein still, yndislig tala um heimíð frá barni og upp til vaksnan aldur.

Tú upphavsins heimur hjá mær, mín bygd, so ríkan eg livdi í tíni trygd. Tú vart ein fløta at hvíla á, meðan myrkur og ljós gingu til og frá.

Hjá tær kreyp mosi tíðliga á grót, meðan brimíð máaði fjallana fót. Tá livdi við áum og vokstri á bo, meðan hav og loft kvóðu skiftandi lóg.

Tú sendi út yðjandi lív yvir eið við máttum, ið boðaðu jalov og nei. Tú livdi við lopum og lundaskor — og við monnum, sum skapaðu sögu og orð.

Hitt orandi loft millum nakkar og drang, tað tókti mær týnans veldiga fang, meðan sól av himni og regn úr ský signaðu tekjur og lívgandi líð.

Her feigdarboð bórast tíðliga í sinn, og myrkursandarnir tustu inn. Teir birtu í gand og kirkjugarðs-gongd og sögur um dreygar og nívgandi trøngd.

Her rann einki lív, sum náttin ei nam, og eingin vann varandi ljós ella ham, men lívsfjálgar lotur mær veitti tín trygd og upphavsins glemu, mín skiftandi bygd.

Seinasti partur av bókini er umsetingar: Iver náttúryrkingar eftir Theodor Storm og so Kingos hátíðarmiklir sálmur »Far, verold, far væl. —«

Henda umseting er ivaleyst væl eydnað; men vónleyst er at royna at umseta henda eins og aðrar sálmur Kingos, teir bara tapa í virði við umseting. —

Chr. Matras hevur í hesi bók givið okkum nakað nýtt: *heimíð í yrking*, og vit skylda honum tókk fyri tað!

Bókin kostar 2 kr. 50 oyr. og fæst í bókahandlunum í Havn. Á bygd verður hon send til umboðsmenn »Varðans« og fæst hjá teimum.